

Despre industria extractivă a lignitului și industrializarea unei întregi regiuni

Bazinul carbonifer al Olteniei a devenit, începând cu **anii 1960**, în urma deciziei conducerii regimului comunist al Republicii Socialiste România, „inima” energetică a țării. Sistemul energetic național de atunci avea nevoie de producție masivă de energie pentru a susține, în primul rând, industria energofagă care împânzise România.

În 2012, Guvernul României a decis să înființeze Complexul Energetic Oltenia (CEO), un mamut energetic cu o singură sursă, reunind sub aceeași umbrelă patru centrale termoelectrice și 11 cariere de lignit. CEO a devenit astfel cel mai mare angajator și cea mai mare companie din Gorj, precum și unul dintre cei mai importanți furnizori de energie din țară. În 2024, aproape 10.000 de angajați, companii conexe și o bună parte a veniturii locale depind încă de activitatea CEO.

România va elimina treptat energia pe bază de cărbune până în 2032, iar legea decarbonizării, promulgată în decembrie 2022, jalon în PNRR, setează cadrul legal pentru aceste transformări. Pentru că industria cărbunelui este cel mai mare angajator direct și indirect din Gorj, închiderea minelor și re tehnologizarea centralelor termoelectrice pot avea un impact negativ semnificativ în dezvoltarea regiunii.

Pentru combaterea efectelor negative ale procesului de decarbonizare, Uniunea Europeană a creat, în 2021, Fondul pentru o Tranziție Justă, un instrument financiar pentru sprijinirea regiunilor mono-industriale aflate în proces de decarbonizare. Fondul susține crearea de noi locuri de muncă verzi, de calitate, actualizarea competențelor populației, renaturarea terenurilor poluate sau adoptarea tehnologiilor verzi.

În cadrul financiar 2021 – 2027, România este al treilea cel mai mare beneficiar din Fondul pentru o Tranziție Justă, cu o alocare de peste 2.5 miliarde euro. Din aceasta, județul Gorj este principalul beneficiar, cu o alocare de peste 500 milioane de euro.

Ce este tranziția justă la o economie cu emisii reduse de CO2 pentru locuitorii și economia Gorjului

Procesul de transformarea a zonei carbonifere, început odată cu adoptarea legii decarbonizării și implementarea Programului Operațional Tranziție Justă (POTJ) este ilustrată în câteva capitole: informații despre Parcul Național Defileul Jiului, despre profilul și potențialul turistic al Gorjului (Baia de Fier, Polovragi, Cheile Galbenului, Transalpina), despre antreprenorii care își dezvoltă proiectele din perspectiva noii economii.

Fondul de Tranziție Justă, Fondul de Modernizare, alte surse de finanțare asigură deja resursele financiare pentru reconversia profesională a angajaților, pentru recalificare, pentru crearea unei economii bazate pe energie curată, din surse regenerabile.

Procesul transformării Gorjului a început. GORJUL are VIITOR și DINCOLO DE CĂRBUNE. Odată cu aprobarea Fondului de Tranziție Justă de către Comisia Europeană, în decembrie 2022, toți factorii implicați poartă responsabilitatea reușitei acestei transformări.